

CÖNKLERDEN GÜN IŞIĞINA

Mehmet YARDIMCI

ESİRİ

Esiri, Malatya ili Hekimhan İlçesinin Güvenç köyünde ailesinin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi kimi kayıtlarda H. 1259, kimi kayıtlarda da H. 1261 olarak rastlanmıştır. Asıl adı Mehmet, babasının adı ise Kasım'dır.

Köyde çobanlık yaparken 20 yaşında sazını alıp Hacı Bektaş'a gitmiş, Feyzullah Çelebi'nin hizmetine girmiş ve oradan feyz almıştır.

Aşık Mehmet'e Feyzullah Çelebi'nin "Söyle Esiri'm sakla sırrımı" deyişinden sonra bütün şiirlerinde Esiri mahlasını kullanmıştır.

Güvenç köyünde evlenen Esiri ileri yaşında iyen Hekimhan'a bağlı Culfalık köyüne yerleşmiş ve H. 1329'da bu köyde vefat etmiştir.

Şiirleri iki büyük cönkte muhafaza edilebilmiştir. Bu defterlerden biri Hamza adlı torununda kalıp diğeri 1956 yılında Malatya ili Yazihan ilçesi Karaca köyünden Abdurrahman Ünlüer tarafından alınıp Avukat Cemal Özbey'e verilmiştir. Cemal Özbey tarafından bu güne kadar saklanan 450 şiir tarafımızdan kitap haline getirilip Cemal Özbey'le birlikte yayımlanacaktır.

Şiirlerinden örnekler.

BİLİR

Arifler yoklamış halli halince
Yine talip bilir pir kıymetini
Suçlu suçsuz ulu divan olunca
Pervaneler bilir nar kıymetini
İhlası yoldaş et olası talip
Düşüp marifetten bezdirme kalıp
Aşık olup candan maşuku bulup
Derler aşık bilir yar kıymetini
Şeraban tahurdan lezzet kapanlar
Dört kapiya kırk makama tapanlar
Konup gül dalına yuva yapanlar
Bülbül bilir gülizar kıymetini

Sırrın deme iki yüzlü kallaşa
Yarın zebaniler başına üşe
Mihenkte bir molur cevahir taş
Ancak sarraf bilir zer kıymetini
Gel Esiri meyil verme her dile
Sadık dost gerek ki halinden bile
Damgasız metal alma bir pula
Bezirgânlar bilir şar kıymetini

VAR

Dokunup incittin yaramı talip
Ateşi hicrana takatim mi var
Yar elinden gayrı olmasın nasip
Bu çarhi devrana minnetim mi var
Garip bülbül gülistana zar eder
Kadir Mevlam yok işleri var eder
Aşk ateşi bu sineme kâr eder
Bu çarhi gerdünde rahatım mı var
Bu gülşeni ömrüm hazan olursa
Düşüp burcu beden viran olursa
Azrail de cana mihman olursa
Gözüm kan yaş dilde firkatim mi var
Ciğer büryan olmuş dilde gam benim
Gönlüm gürhan gözlerimde nem benim
Garip ahvalimden bilir kim benim
Bir saçı leylaya hasretim mi var
Esiri der garip gönlüm firaktır
Kaldım gurbet elde sılam ıraktır
Gönlüm şana bir eğlence gerektir
Benim ağyar ile sohbetim mi var

TELLİ TURNAM

Arş yüzünde çarhi semah tutarsın
Telli turnam uğrar mısın silaya
Eski derde yenisini katarsın
Telli turnam uğrar mısın silaya
Olasınız Allahıma emanet
Turnam ak kuğ için olma hıyanet
Bir emanetim var Hünkâr'a ilet
Telli turnam uğrar mısın silaya
Yaz gelince civgaların düzgündür
Şu senin sesinden bağrım ezgindir
Bozok'un şahini bazı azgindir
Telli turnam uğrar mısın silaya
Harmandalı güzelinden geçersin
Rumeline doğru kanat açarsın
Yarın Seyfe göllerinden geçersin
Telli turnam uğrar mısın silaya
İsmi zikreder dilde de bari
Günahlar içinde kulda de bari
Garip Esiri'ye yolda de beri
Telli turnam uğrar mısın silaya